

РЕШЕНИЕ

№ 563

гр. София, 02.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 39 състав,
в публично заседание на 28.10.2022 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Миглена Николова

при участието на секретаря Александра Вълкова, като разгледа дело номер **500** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба вх.№ АС-43/12.01.22г на И. К. Н. от [населено място] и А. С. Н. от [населено място] и с проц.представител адв. И.Н. срещу ЕР на ТЕЛК № 1715/13.12.21г на НЕЛК.

В жалбата и уточняващите се сочи, че ЕР е незаконосъобразно/постановено при неустановени релевантни факти/, като се моли за отмяната му и установяването на причинна връзка между настъпилата смърт и травмата по време на работа. В съд.заседание двамата жалбоподатели се явяват лично и поддържат жалбата, претендират разноски по списък/не и адв.хonorар/.

Ответникът НЕЛК се представлява от юрк.Г., като оспорва жалбата като неоснователна, моли за отхвърлянето ѝ и претендира юрк.възнаграждение в мин.размер. Сочил, че ТЕЛК и НЕЛК са се водили от Протокола за аутопсия на патоанатома, като по делото експертизите дават различно становище, но доказателствата по делото следва да се преценяват в съвкупност.

Заинтересованата страна „Електроразпределение-Север“ АД-В. се представлява от адв.Г., която оспорва жалбата, моли за отхвърлянето ѝ като неоснователна и недоказана, претендира разноски по списък. Сочил, че голяма част от представените от жалбоподателите доказателства са неотнормирани за спора, остава недоказана по категоричен начин и от експертизите причината за смъртта и в частност - че причината е падането, поради което следва да се кредитира Протокола за аутопсия/според него няма счупване на черепната кутия/. Остава недоказана пряката

причинно-следствена връзка между полагания труд и настъпилата смърт и в частност твърдението на жалбоподателите- че смъртта е настъпила от съчетана травма в резултат на падането и е налице трудова злополука. В писмени бележки се допълва, че: увреждания в резултат на непредвидими състояния, които имат отношение към здравословното състояние на лицето не са трудови злополуки/чл.73 ал.2 от НМЕ вр. чл.55 ал.1 от КСО/.Всички вещи лица са категорични, че смъртта е настъпила от съчетана травма в резултат на падането, спорно е какво е причинило падането/от поне 10м височина/- причинено е от хипертонична криза. Според Протокола за аутопсия, ТЕЛК и НЕЛК- причината за падането вероятно е лек мозъчен кръвоизлив/разкъсано клонче на артерия базиларис/ , като в такива случаи вероятността за смърт е 30-45%.Оспорват се заключенията на вещите лица, особено на в.л. М./чиито становища са изолирани от тези на другите в.лица/, като в.лица смесват понятия, отговарят уклончиво на някои въпроси или изобщо не отговарят на въпроси на з.страна.Установеното от патоанатома в Протокола за аутопсия може да се опровергае единствено с повторна аутопсия на трупа, т.е. чрез преки наблюдения/в.лица изказват предположения, тъй като отговарят само на база данни в документи/.Вещите лица обаче потвърждават, че в мозъчните съдове на починалия има атеросклеротични плаки/те не изключват развиващо се заболяване/, които съгл. чл. 73 ал.2 от НМЕ-изключват наличието на трудова злополука.В.лица уточняват, че не са патолози и не могат да коментират в детайли изводите на патоанатома.Дали има хипертонично заболяване- в.лица си противоречат в писменото и устното си заключение.Жалбоподателите носят доказ.тежест, но не са успели да докажат причинната връзка между полагания труд и смъртта.Всички в.лица сочат, че ако починалият беше спазил изискванията за безопасност, вероятно би бил още жив/тъй като мозъчният кръвоизлив сам по себе си не е бил животозастрашаващ/.Падането е причина за смъртта, а падането е поради лека хипертония и атеросклероза/данни за това установяват и вещите лица и патоанатомът, въпреки липсата на документирани прегледи на лицето именно поради оплаквания за високо кръвно/. Лицето е боледувало от ковид 2 месеца по-рано, а според научните изследвания това заболяване води до увреждане на периферната нервна система и съдовете.Патоанатомът е установил 0.31промила алкохол в урината на трупа/няма алкохол в кръвта/, инцидентът е станал в 08.45ч сутринта, като алкохолът в тази концентрация се е отделил в урината 3-5 часа след погълщането му. Ако е вярно твърдението на жалбоподателката/съпруга на починалия/, че предната вечер той не е консумирал алкохол и е станал в 06.30ч сутринта в деня на смъртта, то изводът е, че е употребил алкохол сутринта/щом не е вечерта/.Дори алкохолът да не е причина за нарушени възприятия на лицето, би могъл да е косвена причина за смъртта/и съгл. чл. 55 ал.3 от КСО се изключва трудова злополука/, като алкохолът в съчетание с трупните находки и данните за здравословното състояние на лицето, обосновават извод за причината за падането. Според патоанатомът причината за смъртта е съчетана травма- вътречерепен кръвоизлив и гръдна травма с остра кръвозагуба.Свидетелите на падането сочат, че падналият е нямал никаква реакция, т.е. смъртта е настъпила мигновено.Кога се е скъсало клончето на артерия базиларис- преди или в резултат на падането, не може да се установи по категоричен начин от никого.

Заинтересованите страни ТЕЛК II-ри състав към „УМБАЛ Канев“ АД-Р., РД „СП“-Р. и А. не се представляват и не изразяват становище по жалбата.

Заинтересованата страна ТП на НОИ-Р. депозира писмено становище чрез юрк.Р., като сочи: трудовата злополука е дефинирана в чл.55 ал.1 от КСО и следва да е настъпило внезапно увреждане на здравето/което изключва увреждания от хронични заболявания, инсулт, инфаркт и др/. Процесната злополука е нетравматична, поради което чл.60 ал.2 от КСО изисква ЕР на ТЕЛК/НЕЛК за установяване на причинната връзка между увреждането/смъртта/ и условията на труд/за да бъде призната злополуката за трудова./НЕЛК не приема наличието на причинна връзка и потвърждава ЕР на ТЕЛК.Спазването на безопасните условия на труд не са предмет на това производство.

Съдът намира жалбата за допустима, като депозирана в срока и съобразно изискванията на АПК, от лица с активна проц.легитимация, пред надлежния съд, поради което следва да се разгледа по същество.

Съдът установи от фактическа страна следното, относимо към произнасянето му:

К. И. Н./на 58 години/ е починал на 24.02.21г около 08.40часа в [населено място], по време на работа, като е паднал от електрически стълб, от височина около 10м, върху затревена площ. Същият е електромонтьор по изграждане,поддържане и ремонт на електропроводни линии и мрежи, трафопостове и СТИ, работодател е „Електроразпределение-Север“ АД-В./разпределителен обслужващ център Р. и Р./, съгл. Трудов договор № 5/11.06.91г/последно доп.споразумение от 30.09.19г/, осигурен е за всички осигурителни случай, вкл. за трудова злополука. В момента на злополуката е бил на работа/раб.време започва в 08.00 часа/, заедно с двама колеги, като е обезопасявал участък чрез измерване с уред - дали има ел.напрежение на стълб № 13, 20КВ, м.П. дере, В. Ледопункт, [населено място].

Видно от обясненията на колегата-очевидец В. от 24.02.21г - той е помогнал на починалия да си сложи обезопасителния колан; починалият е полетял от стълба с гръб към земята/след като е спуснал щангата на земята, т.е. ръцете му не са били заети с нея/, като при падането не е издал звук, не се е движил и много бързо започнал да посинява.

Видно от обясненията на колегата-очевидец М. от 24.02.21г -заварил починалия да си оправя екипировката преди изкачване на стълба, коментирали, че стълбът е замръзнал и трябва много да се внимава; починалият е полетял от стълба с гръб към земята/след като е спуснал щангата на земята, т.е. ръцете му не са били заети с нея/, като при падането не е издал звук, не се е движил и много бързо започнал да посинява.

Изготвено е Съобщение за смърт № 167/25.02.21г от Началник на отделение „Съдебна медицина“ при „УМБАЛ Канев“ АД-Р. д-р Д., в него като причина за смъртта е посочено „падане от високо-съчетана травма“.

Видно от Протокол за трудова злополука от 25.02.21г на работодателя/съставен от комисия от четирима служители на ръководни длъжности-л.152/- починалият обезопасявал участък чрез разкъсване на мостове и е бил на стълба, за да постави преносим заземител, като ел.проводът е бил освободен от напрежение и заземен; бил е със зачисленото му работно облекло, ръкавици и защитни средства/каска и раменно-бедрен колан-сбруя/ и позициониращо въже, като грешка при подсигурияването срещу падане с позициониращото въже е довела до падането от стълба; смъртта е настъпила поради падането от голяма височина/приблизително 10м/ на земята; не се установяват нарушени норм.актове, като от служители на работодателя няма допуснати

нарушения на правилата по безопасност и здраве при работа; следва да се проведе извънреден инструктаж на всички служители и да бъдат уведомени за злополуката.

Работодателят и осигурител подава до ТП на НОИ-В./предвид своето седалище/- Декларация за трудова злополука № 5101-03-32/01.03.21г. На 10.03.21г работодателят депозира доп.документи.Видно от тях, на 04.01.21г му е извършен периодичен инструктаж за първо тримесечие на 2021г.

ТП на НОИ-В. изпраща на 10.03.21г до ТП на НОИ-Р. Искане за откриване на производство по разследване на злополуката.Издадена е Заповед № 1015-17-61/12.03.21г на Директора на ТП на НОИ-Р.- за разследване на злополуката.Според Протокол № 5/01.04.21г на ТП на НОИ-Р., Н. не установил ел.напрежение на стълба, но паднал поради загуба на равновесие, като смъртта настъпва в следствие от падането на земята по гръб. ТП на НОИ-Р. не установява нарушения на норм.актове, но разпорежда провеждането на извънреден инструктаж и преразглеждане на оценката на риска за тази длъжност.ТП на НОИ-Р. изпраща на ТП на НОИ-В. Протокол №5/21г- на 06.04.21г.

Според СМЕ на труп №14/02.06.21г /със задача-каква е причината за смърт на К.Н./, изготвена от Началник на отделение „Съдебна медицина“ при „УМБАЛ Канев“ АД-Р. д-р Д. съгл. постановление на следовател в О. при ОП-Р. във връзка с ДП № С. 847/21г на ОП-Р., причината за смъртта е вътречерепен кръвоизлив, в съчетание с установена гръдна травма с остра кръвозагуба, в рамките на съчетана травма, като описаните травматични увреждания са в резултат на действието на твърди предмети и инерционни сили, същите са получени преди настъпване на смъртта и могат да бъдат причинени при падане от високо на 24.02.21г/огледът на трупа е на 25.02.21г/.

Според тройна КСМЕ № 1143/19.07.21г /със задачи- преди или след падането е настъпил вътречерепния кръвоизлив и предотвратима ли е била смъртта, ако освен него не бяха получени останалите травми в следствие падането от височина/, изготвена от Началник на отделение „Съдебна медицина“ при „УМБАЛ Канев“ АД-Р. д-р Д., съдебен лекар при „УМБАЛ Канев“ АД-Р. д-р С. и Началник отделение „Неврохирургия“ при „УМБАЛ Канев“ АД-Р. д-р И., съгл. постановление на следовател в О. при ОП-Р. във връзка с ДП № С. 847/21г на ОП-Р.:причината за смъртта е вътречерепен кръвоизлив, в съчетание с установена гръдна травма с остра кръвозагуба, в рамките на съчетана травма; вътречерепният кръвоизлив е получен в резултат на разкъсване на клонче на артерия базиларис при хипертонична криза, довел е до внезапна загуба на съзнание, това е довело до падането-поради необезопасяване или грешно обезопасяване, като при падането е получил съчетаната травма; вътречерепен кръвоизлив самостоятелно най-често води до смъртен изход-поради бързото притискане на жизненоважни центрове на централната нервна система.

На 13.04.21г ТП на НОИ-В. моли ОП-Р. да предостави заключението по допуснатата СМЕ на труп по воденото ДП.На 07.07.21г СМЕ на труп постъпва в ТП на НОИ-В.. На 13.07.21г ТП на НОИ-В. моли ОП-Р. да предостави заключението по допуснатата тройна КСМЕ по воденото ДП.На 09.08.21г тройната КСМЕ постъпва в ТП на НОИ-В.На 12.08.21г ТП на НОИ-В. иска от РЗИ-Р. да се произнесе относно причинната връзка между изпълняваната работа, здравословното състояние на лицето и смъртта, като със Заповед № 5101-03-32#11/13.08.21г ТП на НОИ-В. спира адм.производство по квалифициране на злополуката- до получаване на отговор от РЗИ-Р./няма данни дали тази заповед е влязла в сила и кога/. На 27.08.21г РЗИ-Р.

уведомява наследниците, че случаят е насочен към ТЕЛК-обща заболявания, При състав при „УМБАЛ Канев“ АД-Р..

Според ЕР на ТЕЛК-обща заболявания, При състав при „УМБАЛ Канев“ АД-Р. с № 1326/16.09.21г, взето по документи, по искане на ТП на НОИ-В. от 12.08.21г за установяване на причинната връзка, на осн. чл. 40 ал.1 от ПУОРОМЕРКМЕ, не се приема причинна връзка между условията на труд и настъпилата внезапна смърт, причина за смъртта е съчетана травма на гръден кош, причинена от падане, а самото падането е поради мозъчен кръвоизлив/сълг. чл. 73 ал.2 от НМЕ мозъчен инсулт и високо кръвно налягане не се приемат за внезапно увреждане на здравето/. Според показанията на очевидците- починалият бил обезопасен с въже. ЕР на ТЕЛК е обжалвано с жалба вх. № РС-ВХ-1478/01.10.21г.

С обж. ЕР на НЕЛК /спец. състав по нервни, очни и С./ с № 1715/13.12.21г, взето по документи, на осн. чл. 50 ал.1 от ПУОРОМЕРКМЕ, се потвърждава ЕР на ТЕЛК/ не се приема причинна връзка между условията на труд и настъпилата внезапна смърт/, причина за смъртта е съчетана травма на гръден кош, причинена от падане, а самото падането е поради мозъчен кръвоизлив. Според показанията на очевидците, в деня на инцидента и непосредствено преди него лицето не се намира в необичайно външно физическо или психическо въздействие или друго събитие, различно от обичайното за длъжността.

ЕР на НЕЛК е връчено на жалбоподателката Н./съпруга на починалия/ на 29.12.21г, а на жалбоподателя Н. не е връчено редовно /връчването на 25.10.21г на лицето Т.Т.-колега, е нередовно и се оспорва от жалбоподателя/. Жалбата на двамата до съда е от 12.01.22г, т.е. в срок. двамата жалбоподатели са наследници на починалия, видно от удостоверение за наследници от 01.03.21г.

На 12.02.22г работодателят уведомява ТП на НОИ-В., че предвид липсата на влязло в сила съд. решение по обжалването на ЕР на НЕЛК, все още не изплаща обезщетение на наследниците по груповата застраховка „трудова злополука“. На 16.02.22г РЗИ-Р. уведомява ТП на НОИ-В., че ЕР на НЕЛК е предмет на висящо съд. производство/настоящото/ и ще уведоми при постановяване на краен съд. акт. На 29.02.22г ТП на НОИ-В. уведомява работодателя, че Разпореждане за квалифициране на злополуката по чл.60 ал.1 от КСО ще бъде издадено след влизане в сила на съд. акт по обжалването на ЕР на НЕЛК.

Видно от последното заключение на Службата по трудова медицина от 20.10.20г, както и от предходните от 23.03.18г и 30.05.16г, починалият може да изпълнява длъжността си. Същото е видно и от предв. мед. преглед преди постъпване на работа- от 10.06.91г. При последния прегледа на 20.10.20г е измерено кръвно налягане 80/120. Видно от представеното по делото Ел. здравно интегрално досие № 0034332/11г, водено от С. и отразяващо здравословното състояние на починалия от 10.09.08г до момента на смъртта, въпреки констатираната на 05.10.17г от интернист есенциална/първична/ хипертония, нуждаеща се от амбулаторно лечение, и измерено на 25.11.19г кръвно налягане 130/80, заключенията на С. винаги са „работникът е клинично здрав“.

По делото са допуснати две КСМЕ с по три вещи лица/лекари с различни относими специалности/- първоначална и повторна. Съдът ще посочи само частите от тях, които обосновават произнасянето му.

Според първоначалната КСМЕ /д-р П. И. -неврохирург, д-р Л. М. -хирургия, ортопедия

и травматология, д-р Б. С.-невролог/ : 1/ в констативно-съобразителната част на заключението са цитирани част от доказателствата по ДП, водено от С. при ОП-Р. и по-специално сметите от следователя показания на колегата-очевидец В. и колегата-очевидец М.. а/ От показанията са видни следните изявления на очевидците: “държеше се с лявата ръка за стълба, а с дясната пусна щангата, тя почти стигна земята и в същия момент К. политна надолу“ , „**За изкачване на ел.стълбове на всеки един от нас са ни предоставили и допълнително оборудване към комплекта на колана, което служи за обезопасяване при изкачване.**Посредством него закачаш единия край, качваш се, закачаш другия и откачваш предния и така, докато стигнеш работното място, където допълнително закачаш другия колан.Днес К. не беше сложил това допълнително оборудване“, „Постави си обезопасителния колан, дори му помогнах да го прекара през краката и ръцете си, като му го придържах.Сложи си каската, сложи си работните ръкавици.Закопча се добре,завърза и въже към колана, по което да му подадем фазауказателната щанга“, „**Не обърнах внимание дали се привърза към стълба с въжето, което е на колана, тъй като беше с гръб**“, „Когато вече беше долу видях, че едната карабина-заклучващата, на обезопасителното му въже е свободна/не е закачена към колана/.По принцип, когато тръгваме да се качваме, закачваме двата края на обезопасителното въже, посредством двете карабини към колана-или от ляво или от дясно, на кой както му е удобно.В случая беше закачена само едната карабина.Според мен **К. е паднал или след като се е откачил от стълба, или не се е бил закачил правилно,** тъй като от колана беше отделено едно малко въженце черно с червени ивици.По принцип към колана са пришити две такива въженца.Те са пришити към колана в двата си края и образуват дъга.на тях закачваме инструменти при нужда.Те са пришити **в близост до металните халки, на които се закачат карабините на обезопасителното въже.**Много е възможно К. да се е объркал и е закачил заключващата карабина на това въженце, вместо на металната халка.Възможно е и да е паднал докато се е откачал.**По-скоро е бил закачен към стълба,** защото ако обезопасителното въже висеше незакачено за едната си страна, докато К. беше на стълба, на мен щеше да ми направи впечатление“, „на всички са ни предоставени и игрек въжета, които са комплект към обезопасителния колан.Тези въжета обезопасяват допълнително при изкачване по стълбове.В случая **К. не го използва.**Не ми направи впечатление, тъй като по-опитните колеги не винаги го ползват“. б/ Видно от Протокола за оглед на местопроизшествието : „Трупът лежи по гръб...трупът се намери опасан с колан и раменно бедрена сбруя и позициониращо въже.**На лявата халка на колана има поставен карабинер, към него има метален фиксатор, от който започва въже бяло и червено, като в средата му има гумено покритие, а в края му има метална заключваща кука, която се намери свободно до ляво бедро**“. 2/ **смъртта е настъпила внезапно, след падането, от получената при падането травма,** като бързото посиняване на лицето не е характерно за кризисно повишаване на кръвно налягане или за остър мозъчно-съдов инцидент с внезапна смърт, а е характерно за **нарушено или преустановено дишане при неефективна сърдечна дейност.** Кръвотечението от десния слухов проход е диагностичен белег за **счупване базата на черепа в областта на върха на пирамидалната кост, богата на кръвоносни съдове.****Няма приемливи** патологоанатомични или хистологични **доказателства за хипертонична криза** или аневризма, като **единствената причина за мозъчния**

кръвоизлив в този му вид и обем е травмата от падането/не е разкъсана артерия базиларис, няма хеморагичен мозъчен инсулт, има вътречерепен кръвоизлив от травмата, няма инсулт преди падането/.Съчетаната травма се изразява в **дифузна травма на главния мозък/мозъчна контузия, субарахноиден кръвоизлив по базата на черепа, пробив във вентрикулната система, мозъчен оток с вклиняване на малкомозъчните тонзили в големия тилен отвор/, тежка гръдна травма/** разкъсване и контузия на десния бял дроб, счупване на 6 от 10те носещи ребра в дясната страна с дислокация на фрагменти, с измерен кръвоизлив 600мл в дясното плеврално пространство/, **коремна травма/контузия на черен дроб,коремни органи/ травма на гръбначен мозък и опорно-двигателен апарат /контузия на таз,дясна ключица и гръбначен стълб, фрактури на шиповидните израстъци на 1ви,2ри и 3ти поясни прешлени,отлепване на кожата в торако-лумбалната област/.От изброените травми само гръдната травма самостоятелно може да доведе до смърт.**Бързата смърт се дължи на увреждане на **магистрални и големи кръвоносни съдове и органи/бели дробове,сърце,черен дроб,далак и др/, т.е. от дихателен проблем/ доказано от бързото посиняване** по кожата и видимите лигавици.**Без падането не би настъпила смъртта.** Нямало е назначена поддържаща терапия или постоянно лечение от хипертония, нямамо е хипертонични кризи.Установените несъществени изменения в мозъчните съдове не биха довели до кръвоизлив-дори при екстремно повишаване на кръвното налягане, **няма мозъчен инсулт/нетравматично увреждане/, смъртта е в резултат на внезапно травматично увреждане/от нетравматично мозъчно увреждане няма изтичане на кръв от ухото/.Съставите на ТЕЛК и НЕЛК не са били от подходящи специалисти,** като са се произнасяли за „последници от мозъчно-съдова болест“-което означава наличие на мозъчен инсулт/а такъв няма/.**Аутопсията не установява наличието на тромбози, причинени от преболедувания Ковид -19/не е ползван болничен,лекуван е вкъщи-от личния лекар,болестта е преминала леко, видно от АЛ от 10.12.20г –кръвното му налягане по време на заболяването е 120/85, бел. на Съда/.В Протокола за аутопсия се съдържа изказано от паталогоанатомът предположение за хипертонична болест/хипертонични кризи.** Според **повторната КСМЕ /д-р Е. Г.-сърдечен хирург, д-р М. М.-ортопед-травматолог, д-р Х. М.-неврохирург/: смъртта е настъпила внезапно, в резултат на настъпила тежка съчетана височинна травма/черепно-мозъчна, гръдна,коремна и на опорно-двигателния апарат/, от които само гръдната травма може самостоятелно и е довела до смъртта ; масивният мозъчен кръвоизлив е с травматичен характер,** като **няма хеморагичен мозъчен инсулт-нито преди,нито след падането/той е с нетравматичен характер/; няма данни лицето някога да е получавало хипертонични кризи; падането е пряката причина за смъртта и без него смърт не би настъпила, падането е поради липсата на обезопасяване.Тъй като мозъчният кръвоизлив е ситуиран около артерия базиларис, аутопсията е търсила целенасочено разкъсване на самата артерията или нейни клонове, като такива не са открити; аутопсията и двете СМЕ в хода на ДП/те се базират на аутопсията/ съдържат само изказано предположение за хипертонична болест и за хипертонични кризи;** наличните данни по делото водят до извод, че **Ковид-19 е протекъл леко и няма отношение към смъртта; има и констатирана сърдечна травма, която влиза в гръдната травма, счупена е основата на черепа,близо до артерия базиларис-това е причинило масивен кръвоизлив/доказва го по категоричен начин изтеклата кръв от ухото- при липса на травма на самата ушна мида/- точно това не е преценено**

правилно от патологоанатома/той е предположил, че мозъчният кръвоизлив вероятно е от разкъсано клонче на артерия базиларис, причинило инсулт -при хипертонична криза, но това не е така/; няма открити тромби в белите дробове или в мозъка- в резултат на прекарания Ковид-19; бързото посиняване е причинено от сърдечна и дихателна недостатъчност, което доказва, че смъртта е настъпила само и единствено заради гръдната травма/в състава на съчетаната травма/, като **мозъчният кръвоизлив не би и не е довел до внезапната смърт**; човекът е имал умерено изразени и характерни за възрастта му атеросклеротични промени в мозъчните съдове, като е имало констатирани инцидентно по-високи стойности на кръвното налягане, за което не е предписвано лечение и не е пиел никакви медикаменти; откритите 0.31промила алкохол само в урината на трупа, но не и в кръвта, водят до извод, че човекът е консумирал алкохол **предната вечер, като към момента на инцидента е нямало никакъв алкохол в кръвообращението му и алкохол не е повлиял реакциите му.**

Следователно, **тройната КСМЕ/с различни от първоначалната КСМЕ специалисти/, напълно потвърждава заключенията на първоначалната КСМЕ**, като и двете заключения са категорични по релевантния въпрос-причината за смъртта, като дават идентично обяснение защо патологоанатомът е изказал предположение за разкъсано клонче на артерия базиларис, причинило инсулт, а той-смъртта.Това е така, тъй като **патологоанатомът не е установил правилната причина за масивния мозъчен кръвоизлив-с травматичен характер /разположен в близост до артерия базиларис/, която е – счупена база на черепа в областта на върха на пирамидалната кост, богата на кръвоносни съдове/доказано по категоричен начин от изтеклата кръв от ухото,при липса на контузия на самата ушна мида/, като вместо това е **изказал предположение** – за **разкъсано клонче на артерия базиларис, причинило инсулт -при хипертонична криза.****

Съдът намира от правна страна следното:

ЕР на НЕЛК е издадено от компетентен орган/състав на НЕЛК/, в кръга на предоставените му нормативно правомощия, но **конкретният състав на НЕЛК-Специализиран състав по нервни, очни и С. /в който са включени двама специалисти по нервни болести и един кардиолог/- не е разполагал с необходимата компетентност, предвид посочената в **Съобщение за смърт № 167/25.02.21г причина за смъртта** е посочено „падане от високо-съчетана травма“.** Това е потвърдено от **тройната КСМЕ по делото- и съставът на НЕЛК, и съставът на ТЕЛК не са били с необходимите специалности, за да установят причинната връзка между смъртта/предвид причината за нея-съчетана височинна травма/ и извършваната работа от работника.**

ЕР на НЕЛК е в писмена форма и съдържа реквизитите по чл.59 от АПК, вкл. фактически и правни основания. ЕР на НЕЛК, както и на ТЕЛК, са по документи, като **и двата състава вместо да направят собствена преценка за причината на смъртта, се позовават направо на заключенията на двете експертизи по воденото от ОП-Р. ДП -едната на труп/от патологоанатом/, а другата тройна КСМЕ/по документи/. Тези две СМЕ обаче имат правно действие само в рамките на самото ДП, като ТЕЛК и НЕЛК дължат самостоятелен анализ и лично заключение относно причината за смъртта и налице ли е причинно-следствена връзка между нея и извършваната работа от работника.Такъв самостоятелен анализ**

от въпросния състав на НЕЛК /съставен не от нужните специалисти/ изобщо не е направен, като приемайки посочената от тройната КСМЕ по воденото ДП причина за смъртта/хеморагичен мозъчен инсулт/, дава заключение за липса на причинна връзка между смъртта и извършваната работа. Това **освен съществено процесуално нарушение/съществено**, защото ако не бе допуснато, произнасянето би било в различен смисъл спрямо обжалвания/, **представлява и произнасяне в разрез с доказателствата по преписката и в нарушение на мат.закон.** Съображенията на Съда са следните:

Причината за смъртта е съчетана травма, получена при падането от високо, смъртта е настъпила **внезапно, след падането**, като от всички травми в рамките на съчетаната травма- **само гръдната травма** може самостоятелно да доведе и **е довела до смъртта.** Хеморагичен мозъчен инсулт няма, установеният **обилен мозъчен кръвоизлив е с травматичен характер и е получен в резултат на падането.** Неправилното произнасяне на всички по веригата се дължи на **неумението на патоанатома да обясни правилно произхода на този кръвоизлив и изказването на грешно предположение/поради близостта на кръвоизлива до артерия базиларис,патоанатомът се насочва да търси разкъсана самата артерия базиларис или нейн клон и като не намира такива находки, изказва предположение - за скъсано клонче, вероятно в резултата на мозъчен инсулт поради хипертонична криза/.** Патоанатомът е игнорирал сигурния признак за произхода на кръвоизлива- **изтеклата кръв от ухото,при липса на травма на ушната мида/което категорично и несъмнено доказва счупена основа на черепа, която не се вижда- от никого/.**

Но не това е релевантно в спора/какво е било състоянието на лицето преди падането/, тъй като **причината за смъртта е травматата от падането. Самото падането се е случило заради липсата или недоброто обезопасяване на лицето/данни от огледа на местопроизшествието и показанията на двамата колеги-очевидци/, тъй като ако беше добре обезопасен, дори лицето да почине докато е горе на стълба, тялото би останало да види там и не би паднало.** Още в съставения на 25.02.21г **Протокол за трудова злополука на работодателя/** комисия от четирима служители на ръководни длъжности/ е посочено, че: **„грешка при подсигуряването срещу падане с позициониращото въже е довела до падането от стълба; смъртта е настъпила поради падането; следва да се проведе извънреден инструктаж на всички служители“.**

Не е предмет на настоящото производство установяването на допуснати нарушения на безопасните условия на труд, но прави впечатление, че Д“ИТ“ **не е била сезирана за настъпилата смърт, а във всички документи-в разрез с констатациите им, се сочи липса на допуснати нарушения по безопасност на труда.**

След като пряката и непосредствена причината за смъртта е съчетана височинна травма/и по-специално гръдната травма/, то трябва да се установи дали тази травма, респ. падането имат причинна връзка с извършваната работа от лицето. Очевидно е, че имат **пряка и непосредствена причинно-следствена връзка - работникът е изпълнявал служебните си задължения, в работно време, бил е на стълба за да изпълни поставената му от ръководството конкретна задача, паднал е от стълба, падането е довело до смъртта.** Налице е хипотезата на „трудова злополука“, като увреждането/смъртта/ е настъпила **внезапно и е с травматичен характер.**

ЕР на НЕЛК не съответства и на целта на закона, като следва да се отмени и преписката да се върне на НЕЛК за ново произнасяне - **от надлежен специализиран**

състав/предвид причина за смъртта- височинна съчетана травма/, като се вземат предвид зад.указания на Съда по тълкуването и прилагането на закона, дадени по-горе.

При този изход на спора на жалбоподателите се дължат разноски- общо 3713лв по списък/20лв дър.такси, 45лв за СУ, общо 3648лв за двете КСМЕ/.

Водим от горното и на осн. чл. 172 ал.2, чл. 173 ал.2 и чл.174 от АПК, Съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ ЕР на ТЕЛК № 1715/13.12.21г на НЕЛК, по жалба вх.№ АС-43/12.01.22г на И. К. Н. от [населено място] и А. С. Н. от [населено място].

ВРЪЩА ПРЕПИСКАТА на НЕЛК за ново произнасяне, съобразно задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени по-горе, **КАТО ОПРЕДЕЛЯ СРОК-** 14дневен от постъпване на преписката.

ОСЪЖДА Национална експертна лекарска комисия да заплати на И. К. Н. от [населено място] и А. С. Н. от [населено място] общо сумата от 3713лв,представляващи разноските по делото.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВАС в 14дневен срок от съобщението.

Съдия: